

București

V

materiale
de
istorie
și
muzeografie

www.muzeulbucurestiului.ro / www.cimec.ro

BUCUREȘTI

MATERIALE DE ISTORIE ȘI MUZEOGRAFIE

5

MUZEUL DE ISTORIE A ORAȘULUI BUCUREȘTI

Y. 30253/68

www.muzeulbucurestiului.ro / www.cimec.ro

DEZVOLTAREA CARTIERULUI GIULEȘTI DUPĂ 1944

de **GH. VASILESCU**

In lucrarea noastră anterioară despre cartierul Giulești [1]) țineam să subliniem importanța monografiilor de cartier, pentru cunoașterea cît mai temeinică a istoriei orașului București.

Destinate a descifra multe probleme de amănunt, care, însumate, ar proiecta un fascicul mai viu de lumină asupra întregii evoluții a Bucureștilor, asemenea monografii — afirmam noi — urmează să surprindă toate etapele de dezvoltare de-a lungul veacurilor, pînă la deplina afirmare din epoca noastră socialistă. [2])

În acest context, însuși tabloul realizărilor edilitare, economice, sociale și culturale dintre anii 1944—1947, apare mai luminos și mai complet, din moment ce el este proiectat pe vechiul fundal istoric al vieții din orașul care a fost Cetatea de Scaun a Țării Românești și este astăzi capitala României Socialiste.

La sfîrșitul studiului amintit, prezentam succint realizările efectuate în cartierul Giulești în anii puterii populare, arătînd că succesele obținute în transformarea orașului le întîlnim și în Giulești, cartier cu un bogat trecut istoric.

Această acțiune de reconstrucție și sistematizare a Bucureștilor, care nu se limitează la un singur cartier, nu face decît să ilustreze amploarea operei de modernizare a orașului, începută cu atît avînt în anii noștri.

Începînd cu perioada 1948—1950, în majoritatea cartierelor Capitalei, s-au ridicat construcții noi, s-au deschis bulevarde, au fost lărgite și modernizate arterele de circulație.

Cu referire specială la cartierul Giulești, epoca actuală s-a manifestat printr-o intensă acțiune de dezvoltare a instituțiilor și întreprinderilor existente în 1944, dar și prin creații noi, care au schimbat struc-

---

[1]) Gh. Vasilescu, *Din istoricul cartierului Giulești* în *Materiale de istorie și muzeografie*, vol. IV, Buc., 1966, p. 147—166.

[2]) *Idem.*

www.muzeulbucurestiului.ro / www.cimec.ro

tural această parte a orașului. Amplasarea lucrărilor întreprinse creează premise de lărgire și adîncirea bazei și pentru viitorul progres al acestui cartier, ajuns de pe acum a fi de nerecunoscut, față de aspectul ce-l avea cu puțini ani în urmă.

De aceea, găsim necesar, ca între trecut și viitor, între ceea ce reprezenta odinioară cartierul Giulești (așa cum l-am descris în prima noastră lucrare) și ceea ce îi rezervă anii care vin, să-i surprindem stadiul actual de dezvoltare cu coordonatele marilor realizări ale epocii noastre.

Acțiunea de reconstrucție a cartierului Giulești a început în 1959, cînd lucrările de modernizare au dat contur masiv realizărilor efectuate pînă în prezent.

Dacă pînă în anul 1944, se acorda mai multă atenție înfrumusețării centrului Bucureștilor, trebuie să arătăm că după această dată s-a imprimat un ritm egal de dezvoltare întregii arii a Capitalei, creîndu-se „centre de interes" în fiecare din vechile cartiere mărginașe, pentru a lichida contrastul dintre centru și periferie, construindu-se astfel noi zone urbane și de confort pentru toți locuitorii orașului.

Așa au răsărit din inițiativa Partidului și prin efortul unit al Sfatului popular al orașului București, al proiectanților, al constructorilor, marile ansambluri de blocuri din Drumul Taberii, Balta Albă, de pe lacul fostei groape Floreasca, de pe șoselele Ștefan cel Mare și Mihai Bravul, din Vatra Luminoasă și str. Maior Coravu, din Calea Ferentari, din bulevardul Pieptănari, din noile cartiere Scînteia, Jiul, Nițu Vasile și Berceni Sud, din fosta groapă Tonola (cu complexul Circului de Stat și noile blocuri), din calea Griviței, din noua Piață a Palatului Republicii, de pe șoseaua Giurgiului și șoseaua Olteniței, bulevardul Dinicu Golescu, bulevardul Armata Poporului (Militari), Obor, Bucureștii Noi, Colentina etc.

Odată cu transformarea radicală a Căii Griviței, care în locul micilor clădiri și al ruinelor lăsate de bombardamente, a căpătat prin noile blocuri înfățișarea unei mari artere de metropolă modernă — au început și transformările cartierului Giulești.

În cadrul acțiunii de reconstrucție și sistematizare a cartierului, un loc de frunte s-a rezervat construcțiilor de locuințe menite a găzdui în cadrul unui confort modern, populația cartierului.

Opera de reconstrucție a acestui cartier, în cadrul planului de sistematizare a Capitalei, cunoaște următoarele puncte de reper : Podul Grant, Șoseaua Cringași și bulevardul nou creat spre Sud-Sud-Vest.

Dar realizările edilitaro-urbanistice, cunosc o arie și mai vastă, cuprinzînd și vechile sate Giulești Sîrbi și Giulești Sărindar, pe care nu le putem ignora nici în această prezentare a realizărilor actualei gospodării a Sfatului popular al orașului București și a celui raional 16 Februarie. Proiectul de sistematizare afectează o zonă de circa 110 ha., împărțită în patru microraioane, ce vor cuprinde în final un număr de 36.000 locuitori în noile blocuri. [3]) Reconstrucția a fost programată pe mai multe etape.

---

[3]) *Arhitectura*, 1961, Nr. 6 (noiembrie-decembrie).

www.muzeulbucurestiului.ro / www.cimec.ro

În primele două etape au fost construite peste 4000 apartamente, dintre care 2343 în blocuri cu parter și patru etaje, iar 1740 apartamente în blocuri cu șapte etaje. [4])

În jurul fostei Gropi a Lăptarului au fost ridicate blocuri cu patru etaje, iar o parte din terenul utilizat de vechea fabrică de cărămidă în suprafață de circa 8 ha, a fost transformată într-un frumos parc.

Suprafața pe care s-a clădit pînă în prezent în cartierul Giulești este de 314.143 mp.

Apartamentele sînt în marea lor majoritate de două tipuri : cu două și trei camere, plus dependințele necesare. Au fost realizate în ansamblu și cîteva zeci de garsoniere. Toate apartamentele cu balcoane oferă blocului un aspect plăcut, o imagine plină de prospețime.

Astăzi, cele trei sectoare de administrație locativă (I.A.L. 7, 8, și 9), gospodăresc un total de 64 blocuri cu 4087 apartamente, în care sînt confortabil adăpostite 5500 familii, cu un număr de circa 15.500 locatari.

Un număr de 1741 apartamente sînt în 18 blocuri cu 8 nivele din sectorul I.A.L. 7. Alte 626 apartamente formează lotul celor 12 blocuri din sectorul I.A.L. 8, iar sectorul I.A.L. 9 administrează 1720 apartamente din 38 blocuri cu 4 nivele.

Dar noul în cartierul Giulești poate fi sesizat nu numai în siluetele modernelor blocuri de locuit, ci și în construcțiile industriale și social-culturale.

Deși cartierul Giulești nu face parte din zonele industriale ale Capitalei, totuși și aici se întîlnesc cîteva întreprinderi importante, unele din acestea fiind înființate în anii noștri, iar o ultimă categorie cuprinzînd vechi întreprinderi care au fost structural schimbate și modernizate.

Alte întreprinderi care la data naționalizării (1948), nu mai corespundeau noilor necesități au fost desființate, clădirile lor fiind afectate unor scopuri mai utile, cum a fost de pildă fabrica de textile „Oltenia", al cărei local a fost reprofilat pentru funcționarea unei școli profesionale.

Ritmul de dezvoltare rapidă a cartierului ar fi impus, poate, și amplificarea rețelei lui economice, prin crearea mai multor obiective industriale.

Lipsa de spațiu (cartierul fiind strangulat între șoseaua Giulești și liniile ferate ce pornesc de la Gara de Nord și Gara București Basarab), prezența unor mari depozite C.F.R. și de combustibil, a stadionului „Giulești" care ocupă o treime din șoseaua Giulești, au limitat mult posibilitățile de amplasare a unor noi puncte industriale pe această arteră. Cu toate acestea, în cartier au fost construite noi întreprinderi, profilul și amploarea lor ținînd cont de existența blocurilor de locuit. Astfel, s-a creat în ultimii ani un depou I.T.B. (pe șoseaua Giulești nr. 250), unde își găsesc adăpost vagoanele de tramvai de pe liniile 3

[4]) Petre Daiche, *Aspecte din reconstrucția orașului București*, Buc., 1963, p. 149

www.muzeulbucurestiului.ro / www.cimec.ro

și 11. Cei 400 muncitori contribuie la repararea și întreținerea vagoanelor.

Întreprinderea „Ascensorul", creată pe locul unui vechi atelier pentru lucrări de telecomunicație, a luat în ultimii ani o dezvoltare corespunzătoare ritmului construcției de blocuri, în vederea utilării acestora cu lifturile necesare, pe care le fabrică și montează.

Vechea fabrică de sticlă de pe str. Drumul la Roșu nr. 1, care funcționa înainte de 1944 cu 20 muncitori, a primit astăzi o nouă dezvoltare, pentru a putea realiza diferite sortimente : sticle de bere, butelii, sticle pentru esențe, sidol și albăstreală, țeavă de sticle pentru eprubete, fiole pentru benzină (umplute pe loc), tuburi pentru alte întreprinderi etc.

Pe șoseaua Giulești 190, s-a înființat întreprinderea „Victoria chimică" pentru fabricarea de obiecte din material plastic. Circa 80 muncitori, lucrînd în trei schimburi, realizează tuburi P.V.C. și profile, bătătoare de covoare etc. Întreprinderea pentru irigări „Grupul 3 șantiere" (T.C.T.F.) și-a amplasat în Giulești Sărindar, str. Drumul Săbienilor Nr. 24—26, garajul care utilizează mîna de lucru a peste 100 muncitori.

Factor important în alimentația populației, unitățile comerciale au fost și ele în atenția edililor orașului. Unitățile deschise aici, ca de altfel în toate cartierele orașului, permit nu numai o deservire civilizată a cumpărătorilor, dar sînt înzestrate și cu magazii pentru păstrarea mărfurilor.

O mare și modernă piață acoperită a luat ființă în centrul noilor ansambluri de locuințe.

Trei complexe comerciale, cu magazine alimentare, cofetărie, farmacie, textile, aprozar, carne, pîine, librărie, frizerie, spații pentru C.E.C. poștă și telefon, formează prin marile lor vitrine luminate fluorescent, prin mobilierul modern cu care sînt dotate, un ansamblu de un minunat efect urbanistic, imagine ce nu suportă comparație cu modestele prăvălii de odinioară.

Pe de altă parte, U.C.E.C.O.M.-ul a luat inițiativa creării unor noi centre de deservire, spre a răspunde și mai operativ, cererilor populației din Giulești. [5])

Au fost construite și finisate clădirile necesare pe o suprafață de 1.000 mp. în care au fost amenajate unități de : confecții de îmbrăcăminte, de încălțăminte la comandă și de reparații, unități de tricotaje, ceasornicărie-bijuterie, mobilă și tapiserie, foto-studio și reparații de obiecte metalice de uz casnic. Toate acestea întregesc cadrul acestor unități comerciale de mare utilitate pentru populația cartierului Giulești.

Pe strada Butuceni și la punctul Prunaru s-a început, în luna iunie 1967, construirea a două noi complexe comerciale. Primul va cuprinde magazine pentru mercerie, parfumerie, sifoane și un bufet. În cel de al doilea vor fi amenajate : un magazin alimentar cu autoservire, unul pentru legume și fructe, centru de răcoritoare, de sticle și tutungerie, loto-pronosport, care vor fi date în folosință în curînd.

---

5) *Informația Bucureștiului*, 1967, Nr. 4520 (1 Aprilie.)

www.muzeulbucurestiului.ro / www.cimec.ro

Obiective social-culturale, dintre care unele depășesc prin importanță limitele cartierului, au fost supuse și ele operei de modernizare.

Opera de reconstrucție și amplificare a vechilor instituții a cuprins și Institutul de Seruri și Vaccinuri „Dr. Pasteur".

De la modestul rol pe care-l îndeplinea în 1908 (anul înființării sale), preparînd la început cîteva seruri și vaccinuri [6]), institutul care a căpătat în 1921, numele marelui savant Pasteur, a evoluat, an de an, atît ca număr al sortimentelor produse cît și ca dotare și clădiri.

Acestea rămăseseră totuși insuficiente față de ritmul de dezvoltare imprimat de puterea populară, astfel că în 1950 s-a clădit un nou local în șoseaua Giulești, în imediata apropiere a secției de pestă porcină și a celei de seruri umane. Noul institut, cu patru etaje și două subsoluri, a fost dotat cu aparatură modernă la nivelul tehnicii mondiale, spre a răspunde astfel cerințelor de impetuoasă dezvoltare a sectorului zootehnic din zilele noastre. În 1959 s-a creat o secție de febră aftoasă, cea mai modernă secție a institutului.

Prin aceasta nu a mai fost nevoie să se importe și ultimul produs biologic, cu care țara noastră era încă tributară străinătății.

După alți trei ani (1962) Institutul Pasteur fuzionează cu „Institutul de patologie și igienă animală", sub numele de „Institutul de cercetări veterinare și biopreparate Pasteur", devenind astfel forul superior de cercetare în domeniul medicinei veterinare și singura instituție producătoare de produse biologice (materiale) necesare diagnosticului și profilaxiei bolilor animale.

O operă constructivă de atît de vaste proporții, reclama, simultan, mărirea capacității de aprovizionare cu apă și canalizare.

A fost nevoie de construirea unei noi artere, pentru distribuirea apei, realizată pe șoseaua Giulești. [7])

Alimentarea cu apă este asigurată astăzi printr-o stație de preparare completă cu două puțuri de adîncime. Pentru a răspunde nevoilor de canalizare, în anul 1957 s-a început construirea marelui canal colector care pornește de la Institutul Pasteur (cu secțiunea de 2,40/1,65 m) trece prin șoseaua Giulești la Regie, pînă în Splaiul Dîmboviței, la Grozăvești. La el s-a racordat și canalul care vine de la „Casa Scînteii" prin str. Mesteacănului. De asemenea, pentru nevoile crescînde de alimentare cu energie electrică s-a creat și un punct energetic propriu. Încălzirea centrală, realizată inițial prin uzina termică, a fost trecută apoi la sistemul de termoficare.

În ceea ce privește pavarea cartierului, se realizează în 1961, 30.000 m^2 pavaje asfalt, atît în jurul blocurilor cît și în parc. [8]) Valoarea totală a investițiilor era calculată în acel an (1961) la 128.350.000 lei.

Pe planul activității culturale din cartierul Giulești s-au făcut pași uriași în ultimele două decenii și prin dezvoltarea pe o treaptă su-

---

[6]) *Indreptar pentru folosirea produselor biologice de uz veterinar,* Buc., 1965, p. 5.

[7]) Florian Georgescu, Al. Cebuc și Petre Daiche, *Probleme edilitare,* Buc., 1966, p. 104.

[8]) *Arhitectura,* 1961, nr. 6.

www.muzeulbucurestiului.ro / www.cimec.ro

perioară a Teatrului muncitoresc C.F.R., care a luat acum numele de Teatrul Giulești.

Acest teatru, începînd cu stagiunea 1946, și pînă în 1965, (cînd clădirea a intrat în reparații și transformări capitale), a reprezentat peste 100 premiere cu peste 5.000 spectacole, care au atras peste 2.500.000 spectatori.

Dintre aceste premiere, 40 sînt piese din dramaturgia noastră națională, începînd de la piesele lui Vasile Alecsandri și trecînd prin I. L. Caragiale, George Ranetti, Victor Eftimiu, Liviu Rebreanu, George Mihail Zamfirescu, Victor Ion Popa, Alexandru Kiriţescu, Mircea Ștefănescu, V. Luca, Tudor Mușatescu, și ajungînd la Paul Everac, Aurel Baranga, Ștefan Berciu, Ernest Maftei, Ștefan Iureș, Nicuță Tănase, Dan Tărchilă, Dorel Dorian, Lucia Demetrius, Vintilă Rusu Șirianu, Radu Miron, Ștefan Tita, Süto Andras, Alexandru Șahighian, etc.

Dintre clasicii străini au fost reprezentați : Plaut, Shakespeare, Ben Jonson, Goldoni, Fr. Schiller, Lev Tolstoi, N. Gogol, Mariveaux, Eugen Scribe etc.

Iar dintre dramaturgii moderni : Bertholt Brecht, R. Scherwood, Paul Achard, A. N. Ostrovschi, C. Simonov, Al. Korneiciuc, Arbuzov, Eduardo da Filippo, N. Pogodin, Federico Garcia Lorca etc.

Regizori de renume ca : Ion Șahighian, Aurel Ion Maican, N. Massim etc. au pus în scenă piese mult apreciate de public. [9])

Proiectat de la început ca un așezămînt de cultură pentru popor, „Teatrul Munictoresc," a reușit în cei 20 de ani de activitate, să devină cu adevărat, un îndreptar artistic pentru educarea gustului maselor, creînd contingente noi de spectatori și ridicînd talente proaspete din masa celor 190.000 ceferiști [10]).

Prin sprijinul dat de munca Sindicatelor C.F.R. și Consiliul Central al Sindicatelor proiectul care părea multora o utopie, a devenit realitate, ce nu mai poate fi despărțită de viața artistică a cartierului Giulești, a masei de muncitori C.F.R., a Capitalei, ca și a țării întregi.

Semnificativ este faptul că nici în timpul marilor lucrări de renovare a clădirii și a sălii, teatrul nu și-a încetat activitatea, continuînd să dea, fără întrerupere, spectacole pe scenele celorlalte teatre din Capitală și organizînd numeroase turnee în provincie.

În acest cartier s-a construit și o modernă sală de cinematograf cu 600 locuri, unde se proiectează filme pe ecran lat.

De asemenea, un „Cămin cultural" cu sală de cinematograf a luat ființă în Giulești Sîrbi.

În cadrul acțiunii de culturalizare a maselor au fost înființate numeroase biblioteci populare dintre care amintim biblioteca de cartier nr. 23, care funcționează din anul 1950, la început în fostul local din Șoseaua Giulești nr. 36, sub denumirea „Constantin Mille", fiind apoi instalată în noua clădire din Șoseaua Giulești nr. 146. De la 1200 volume, cu care a pornit la început, astăzi biblioteca posedă

---

[9]) Date culese din arhiva secretariatului literar al Teatrului Muncitoresc C.F.R.

[10]) *Scînteia, 1946,* (19 septembrie).

www.muzeulbucurestiului.ro / www.cimec.ro

un număr de 16.000 volume, primind zilnic și 30 reviste și ziare, care sînt cercetate de cca. 2.500 cititori anual, cu un număr de 48.000 lecturi de cărți și reviste.

O altă bibliotecă, purtînd numele poetului N. Labiș, a luat ființă în Giulești Sărindar, funcționînd pînă în ultimul timp, pe lîngă școala generală nr. 153.

Și învățămîntul public al cartierului adaugă pagini luminoase la istoria prezentată a Giuleștilor.

Pe linia traducerii în viață a dezideratului de transformare a culturii într-un bun al maselor populare, au luat ființă îndată după 23 August 1944, un mare număr de școli elementare, școli generale, licee, școli profesionale, punîndu-se la îndemîna tuturor copiilor, lumina științei și a culturii.

Cadre didactice tot mai numeroase și mai calificate își îndeplinesc cu pasiune nobila misiune de a crește și a educa tînăra generație în spiritul înaltelor idei ale socialismului, în spiritul dragostei față de învățătură, muncă, patrie. Strădaniile lor sînt tot mai rodnice și datorită condițiilor materiale de care dispune școala de azi.

Un bogat material instructiv — didactic, laboratoare bine înzestrate, vin în sprijinul procesului instructiv-educativ și îi măresc eficiența. [11])

Asemenea localuri de școală au fost înălțate rînd pe rînd și în cartierul Giulești.

Astfel, după construirea blocurilor a fost ridicată clădirea noului liceu nr. 25, care posedă în prezent 37 săli de clasă, cu un număr de 1.332 elevi la cursurile de zi și 420 elevi la cursurile serale. Liceul, avînd un corp didactic de 80 profesori, este dotat cu cabinet medical și stomatologic, precum și cu 2 laboratoare (unul de fizică și altul de chimie). Are o bibliotecă model de cca. 2.000 volume, o sală de expunere a materialului didactic, un cabinet medical.

În anul 1953, s-a construit pe Șoseaua Giulești nr. 68, noul local de școală nr. 163, cu un număr de 16 săli de clasă, în care învață 600 elevi. Corpul didactic este compus din 15 profesori și 8 învățători.

Odată cu ridicarea blocurilor pe noul bulevard al „Constructorilor", a fost înălțat localul școlii nr. 166, cu 24 săli de clasă, laboratoare de fizică și chimie, bibliotecă, cabinet medical, cabinet stomatologic, terenuri de sport (volei, baschet, handbal și patinoar). Școlii i s-a afectat și un teren pentru experimentarea culturilor de cereale, zarzavaturi și legume.

A fost refăcut în acest timp și localul Școlii generale nr. 162 din Șoseaua Giulești nr. 234 (Copșa Mică), construit în anul 1935. Școala are în prezent 21 săli de clasă, totalizînd un număr de 650 elevi, cu 17 profesori și 10 învățători. Este dotată cu bibliotecă, laborator, cabinet medical.

---

11) *Raionul „16 Februarie" în plin avînt*, Buc., 1965, p. 27.

www.muzeulbucurestiului.ro / www.cimec.ro

În șoseaua Giulești nr. 7, funcționează Școala generală nr. 168, care împreună cu a doua clădire din str. Alizeului nr. 9, însumează 23 săli de clasă. Școala este înzestrată cu bibliotecă, cabinet medical. Un număr de 18 profesori și 11 învățători asigură școlarizarea celor 700 elevi.

Un alt local de școală cu clasele I—V, funcționează pe str. Tabla Buții nr. 60. Cele 19 clase paralele (4 clase I-a și cîte 5 clase a II-a, a III-a și a IV-a), concentrează un număr de 678 elevi școlarizați de 19 învățători.

În Giulești Sîrbi a fost construit de curînd, pe lîngă vechea clădire a școlii 161, un nou local cu 8 săli de clasă și laboratoare. Un număr de 8 profesori și 4 învățători asigură instruirea celor 320 elevi ai acestei școli. Tot aici a mai fost înființată o grădiniță cu orar redus, nr. 80.

În Giulești Sărindar, pe drumul Săbărenilor nr. 21, a fost construit în 1960, noul local al Școlii generale nr. 153, care funcționa pînă atunci într-un local necorespunzător. Școala posedă acum laboratoare de fizică și chimie, cabinet medical, bibliotecă, săli de proiecție pentru aparat de 16 mm, atelier de tîmplărie și lăcătușerie, constituind una din mîndriile acestei îndepărtate părți a Capitalei.

Populația școlară de 553 elevi, este repartizată în 16 clase paralele, sub conducerea a 22 cadre didactice (4 profesori și 18 învățători. În curtea școlii a fost amenajată și o bază sportivă cu terenuri de atletism și gimnastică, de volei, baschet, handbal.

O deosebită atenție a fost acordată în acești ani și pregătirii viitoarelor cadre de tehnicieni.

Astfel, fosta „Școală profesională auto", înființată în 1942 pe lîngă atelierele de montare a materialului rulant, a fost mărită și restructurată de către Ministerul Transporturilor Auto, Navale și Aeriene.

Școala profesională de ucenici auto dispune astăzi de 30 săli de clasă (25 pentru elevii cursului de 3 ani și 5 pentru maiștri), cu secții de tinichigerie auto, mecanică de aviație și tehnică auto.

În prezent la cursurile de 3 ani sînt înscriși 904 elevi, iar la celelalte 138 viitori maiștri. Un corp de 38 profesori asigură pregătirea acestor cadre de tehnicieni. Toți elevii au îmbrăcămintea și masa gratuite, iar la 200 de cursanți li se asigură și cazarea în căminul propriu din Calea Griviței. Elevii din anii II și III fac practică la diverse unități de specialitate din Capitală.

În șoseaua Giulești nr. 10, a fost înființată „Școala profesională de căi ferate", care funcționează astăzi cu 16 clase, avînd cursuri de 3 ani. Aici se pregătesc lăcătuși mecanici pentru vagoane, lăcătuși mecanici pentru instalații mecanizare-centralizare, pentru locomotive Diesel, electricieni pentru instalații de lumină și forță.

Un număr de 556 elevi sînt pregătiți pentru muncile calificate la C.F.R., avînd cămin, masă, uniforme și manuale școlare gratuite.

În 1966, a luat ființă, tot în șos. Giulești 10 și Liceul industrial de căi ferate. Aici se pregătesc viitoarele cadre de tehnicieni pentru

www.muzeulbucurestiului.ro / www.cimec.ro

semnalizare, centralizare și bloc-linie C.F.R. Școlarizarea este de 5 ani, după absolvirea cursului elementar. Corpul profesoral este selectat de Ministerul Învățământului, iar administrarea aparține Ministerului Căilor Ferate.

Tabloul realizărilor din Giulești, efectuate în ultimii ani, nu ar fi complet dacă nu am aminti, fie și succint, despre asistența sanitară și sport. În anii puterii populare, s-a acordat o deosebită grijă acțiunii sanitate în rîndul populației.

Spitalul de femei Giulești funcționează în actualul local, din anul 1940. Astăzi spitalul posedă trei secții : secția de ginecologie, secția de obstetrică și secția de noi născuți, cu un total de 220 paturi și 192 personal dintre care 18 medici. Lîngă blocul turn, în localul nou construit, a luat ființă în 1962, „centrul stomatologic" pendinte de policlinica Colțea--Basarab. Centrul cuprinde 5 cabinete dentare, 3 laboratoare tehnice și un cabinet radiologic.

Un număr de 45 persoane — 5 medici, 6 studenți și restul cadre auxiliare tehnice — asigură tratamentul tuturor pacienților repartizați acestui centru.

În continuarea complexelor comerciale s-a construit dispensarul „Giulești Ulmi", pendinte tot de policlinica Colțea-Basarab și care cuprinde : 4 circumscripții pentru adulți, 4 circumscripții de pediatrie, un cabinet de stomatologie, o secție centrală de sterilizare. Cei 40 de salariați asigură consultații pentru circa 3000 pacienți pe lună.

Un alt dispensar, pe str. Cîmpulung, asigură consultații bolnavilor din circa 219, cîte 30—35 pe zi.

În Giulești Sîrbi funcționează circa sanitară 224, unde se dau consultații pentru pacienții din această parte a cartierului.

Pentru ridicarea nivelului cultural, dar și pentru întărirea fizică a locuitorilor cartierului, organele de partid și de stat au înțeles să dea o mai mare extindere activității vechii „Asociații generale sportive și Culturale". înființată în 1923, ca urmare a cererii lucrătorilor c.f.r.-iști din acel timp. Această asociație îmbrățișase în 1931, activitatea tuturor celor 31 grupări din întreaga țară, constituind „Biroul central al Asociațiilor sportivo-culturale C.F.R. (B.A.S.C.—C.F.R.) cu secțiile existente atunci : turism, tenis, scrimă, ciclism, șah, lupte, box (aceasta din urmă cu peste 300 elevi). Printre fruntașii secției de box trebuie amintiți : Lucian Popescu, triplu campion european, (la categoriile muscă, cocoș și pană), Mihail Fulea, Gh. Covaci, Constantin Minoiu, I. Lungu, N. Carota, Ilie Petrescu, D. Iordănescu. Dintre luptătorii de „greco-romane", s-a afirmat Baty Valentin, care și astăzi activează ca antrenor la clubul C.F.R. Timișoara.

Secția de ciclism a recoltat și ea în trecut mari succese, avînd campioni ca : Tănase Ignat (fond), N. Crihălmeanu, Ion Mironescu, Ervant Nothardian, Gh. Hapciuc etc. La atelierele Griviția a luat ființă în 1932 secția sporturilor de iarnă, cu cele două echipe, „Rapid" și „Excelsior" evidențiată prin boberii Nicu și Ion Purcărea.

După alți doi ani (în 1934) iau ființă secțiile de volei și baschet.

www.muzeulbucurestiului.ro / www.cimec.ro

Din anul 1930, a început și linia ascendentă a echipei de fotbal, care este promovată în categoria I-a seniori, ca apoi în 1931—1932 să treacă la categoria I-a onoare, unde termină pe locul II. Ajunsă în divizia națională A, echipa F. C. Rapid debutează, aici, cu o senzațională victorie asupra campioanei țării „Ripensia", cu care va alterna cîtva timp locurile I și II.

Echipa feroviară a întreprins și turnee în Iugoslavia, Ungaria, Franța și Luxemburg. Activînd pînă în 1944 sub egida „Casei Muncii C.F.R.", echipa F. C. Rapid intră după 23 August 1944, sub îndrumarea „Uniunii sindicatelor C.F.R.".

Din 1944 pînă în 1958, Asociația sportivă „Locomotiva" din Sindicatul transporturi și telecomunicații, obține remarcabile succese, atît pe plan intern cît și pe cel internațional. Numai în 1949—50 Asociația sportivă „Locomotiva" a cucerit 34 titluri de campioni republicani.

Acordîndu-se o deosebită preocupare și sportului de performanță, se creează la 1 Mai 1958, clubul sportiv „Rapid", care se transformă în 1960 în clubul „Grivița Roșie", în care este inclusă și echipa de fotbal.

În prezent, „Asociația sportivă" cuprinde 13 secții : de atletism, baschet, volei, handbal, popice, fotbal, box, sporturi nautice, natație, lupte, rugbi, polo și haltere. Activează în aceste secții 1050 sportivi, dintre care mulți au cucerit numeroase trofee internaționale. Echipa de fotbal a cîștigat campionatul anului 1966—67, dînd o mare satisfacție miilor de sportivi giulești. O altă echipă „Rapid C. F. București" activează în categoria C. Clubul sportiv Rapid numără 12 maeștri emeriți ai sporturilor : Tinca Balaban și Elena Lupescu (popice) ; Horațiu Nicolau, Aurel Drăgan, Davila Plocon, Mihai Grigorovici și I. Ponova (volei) ; Ana Boțan, Elena Hedeșiu, Maria Constantinescu (handbal) ; Gh. Pîrcălăbescu (rugbi) și D. Macri (fotbal).

Alți 35 maeștri ai sportului ilustrează prin comportarea lor diferite discipline ale clubului : Valeria Amzulato, Florica Lăpușan, Cornelia Moldoveanu (popice) ; Radu Costinescu, M. Chezan, V. Pavel, N. Mincev, Sonia Colceriu, Natalia Todorovschi, Daniela Golimaș (volei) ; Anca Racoviță, Eva Ferencz, Georgeta Ivanovici, Maria Costache, Dorina Suliman, M. Chiraliu, H. Tursugean, Cristian Popescu, Radu Popovici (baschet) ; Rozalia Hildegard, Roth și Liviu Constantinescu (handbal) ; Ioana Petrescu, Voicu Roma, Aurel Raica, C. Bloțiu, Gh. Stăncel (atletism) ; Nicoleta Bărbulescu, Mariana Drăgulescu, Ingrid Ungur, Cornel Rusu (natație) ; N. Georgescu, C. Dan, I. Langa, Ilie Greavu și Ion Ionescu (fotbal).

Prin toată activitatea ce o desfășoară, prin pasiunea depusă în luptă de componenții echipelor, ca și prin dragostea cu care îi înconjoară inimoșii lor admiratori, sportivii de la „Rapid" se bucură de o notorietate europeană, înscriindu-și numele la loc de cinste în numeroase competiții europene.

În cadrul noului plan de sistematizare, în locul zonei rezervată pentru o cale ferată, s-a proiectat un bulevard nou, pentru a lega car-

www.muzeulbucurestiului.ro / www.cimec.ro

tierul 16 Februarie-Giulești, cu cartierul uzinelor Grozăvești-Semănătoarea și cartierul Crîngași. [12])

Într-o primă etapă s-a realizat și prin contribuția muncii patriotice, circa 1200 m din acest bulevard cu o lărgime de 40 m (două fire de circulație de 6 m și o zonă verde la mijloc).

Între străzile Rușetu, Doftănetului și Sidefului, cu avizul C.N.E.F.S., a început în 1963 construirea prin muncă patriotică a unui grandios stadion sportiv care este în curs de finisare.

Stadionul va avea un teren de fotbal, unul pentru atletism (pistă de alergare cu 7 culoare, 2 gropi pentru sărituri, teren pentru aruncarea greutății) 2 terenuri de volei, unul pentru baschet și unul pentru handbal în 7. În scurt timp vor fi construite tribunele și vestiarele. Va fi amenajat alături și un vast teren de parcare, ce va fi utilizat iarna pentru patinaj. Stadionul a fost dat actualmente în grija „Uzinei de mașini electrice" de pe strada Vătafului. În campania anului 1964-65, s-au început și lucrările de asanare a bălții dintre Giulești și Crîngași. Lucrările cuprind o zonă de 50 m lățime și 1 km lungime. S-a făcut un prim canal de scurgere de 150 m lungime. O platformă provizorie va fi afectată strandului. Pentru noile realizări urbanistice vor fi demolate casele de pe străzile Trestiei și Căpitan Grozeanu, spre a se crea acolo spații verzi și terenuri de sport.

* * *

Noile construcții din cartierul Giulești, prin arhitectura lor modernă, avînd ca dominantă linia orizontală, cu fațadele lor pastelate, cu logiile și balcoanele expuse soarelui, ca și prin încadrarea lor în noua zonă verde ce s-a creat, nu numai că au alungat imaginea periferiei de odinioară, dar au reușit să realizeze un peisaj urbanistic cu o bogată cromatică, oricînd comparabilă cu aceea a cartierelor centrale.

Ștergînd vechea graniță dintre „mahala" și așezările din centrul Capitalei, s-au pus astăzi în Giulești jaloanele unor viitoare dezvoltări urbanistice și edilitare, capabile să facă din acest cartier una dintre cele mai moderne și plăcute părți a Bucureștilor.

Și procesul de transformare structurală a cartierului Giulești nu este încă finit. El se află într-o continuă dezvoltare, ținînd pasul cu toată activitatea febrilă ce se desfășoară pentru a asigura condiții optime de viață, întregului nostru popor.

RÉSUMÉ

Continuant un livre antérieur („De l'historique du quartier Giulești"), l'auteur surprend les réalisations édilitaires des années présentes dans ce même quartier où, parallèlement au développement des anciennes institutions et entreprises, on a construit de nouveaux objectifs d'intérêt général ; maisonsblocs pour logements, écoles, entreprises industrielles, complexes commerciaux, complexes sportifs, institutions de culture, etc.

Toutes ces réalisations ont transformé la structure du quartier en lui conférant un aspect moderne et en créant des conditions meilleures de vie pour ses habitants.

12) *Arhitectura, 1961*, nr. 6, (noiembrie-decembrie).

www.muzeulbucurestiului.ro / www.cimec.ro

CUPRINSUL

I. — *STUDII*

Florian Georgescu	*Cuvînt înainte*	5
Panait I. Panait	— Începuturile orașului București în lumina cercetărilor arheologice	7
Ion Ionașcu	— Academia domnească de la Sf. Sava în perioada 1716—1775	25
Florian Georgescu	— Regimul construcțiilor în București în deceniile IV—V din sec. al XIX-lea	38
Albert Opulski (U.R.S.S.) și Paul I. Cernovodeanu	— Lev Tolstoi la București (1854)	69
Florea Ghiță	— Precizări în legătură cu paternitatea romanului „Donjuanii din București"	80
Ștefan Ionescu	— Considerații privind dezvoltarea industrială a orașului București în a doua jumătate a sec. al XIX-lea	100
Petre Daiche	— Producerea și utilizarea energiei electrice în București (1900—1944)	110
Matei Ionescu	— Bucureștii în timpul răscoalelor țărănești din 1907	133
Ana Bene	— Aspecte ale dezvoltării industriale bucureștene între cele două războaie mondiale .	145
Alexandru Cebuc	— Aspecte ale creșterii demografice și teritoriale a Bucureștilor în perioada anilor 1944—1966	154

II. — *MATERIALE DE MUZEOGRAFIE*

Mioara Turcu	— Fibule Latène	167
Virgilia Crăciunescu	— Statuete de piatră din colecția „Maria și dr. George Severeanu".	177

www.muzeulbucurestiului.ro / www.cimec.ro

Victoria Roman — Cărți tipărite în București pînă la 1821 aflate în biblioteca muzeului. 185

Maria Grigoruță — Edificii social culturale și lucrări edilitare bucureștene din sec. al XIX-lea reflectate în medalistică 198

Elisabeta Anghelovici — Un catalog de librărie din București din prima jumătate a sec. al XIX-lea 208

Dorina Cîrstea — Proiecte de construire a unui local al primăriei orașului București..... 226

Valeriu Leahu — Obiecte aparținînd lui George Georgescu . . 232

III. — *COMUNICĂRI — NOTE*

Aurelian Sacerdoțeanu — O schiță topografică a curții bisericii Măgureanu din București la 1780 255

Maria Stan — Contribuții la istoricul morilor Vlădichii . . 262

N. Ciachir și G. Maksutovici — Orașul București, centrul de sprijin al mișcării de eliberare din Balcani (1848—1912) 271

Maria Cojocărescu — Date referitoare la biografia lui Carol Valstein — primul muzeograf al Bucureștilor. . 284

Dan Berindei — Orașul București și viața academică în România 294

Margareta Savin — Unele date privind învățămîntul bucureștean în perioada 1848—1864 303

Aurel Duțu — Preocupări ale Consiliului Municipal din București privind modernizarea industriei morăritului (1848—1900) 308

Claudia Cleja Gîrbea — Aspecte ale învățămîntului superior bucureștean între cele două războaie mondiale . . 318

Getta Săvescu — Dezvoltarea editurilor bucureștene în anii puterii populare 330

Gheorghe Vasilescu — Dezvoltarea cartierului Giulești după 1944.... 341

Constanța Știrbu — Prezențe economice bucureștene peste hotare 352

CRONICA 362

www.muzeulbucurestiului.ro / www.cimec.ro

Tehnoredactor : ALEX. ȚINȚĂREANU

Dat la cules 4.10.1967. Bun de tipar 30.11.1967. Apărut 1967. Tiraj 1 500 ex. broșate. Hîrtie scris I A de 80 g/m². Format 700×1000/16. Coli editoriale 28. Coli de tipar : 23,5.

Tiparul executat sub comanda nr. 789 la Întreprinderea poligrafică „Tiparul", str. Izvor 137, București, Republica Socialistă România

www.muzeulbucurestiului.ro / www.cimec.ro